

การศึกษาระบบการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน
กรณีศึกษาพนักงานสอบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 กรุงเทพมหานคร
The study of Collection of evidence process for physical injury case in inquiry official:
A Case study of inquiry official at Metropolitan Division 1

ชิตชนก โสภะบุญ¹, ดร.สาริส ปีนคำ²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตำรวจโท ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: jom_alcohol@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: sarisa04@live.com

³ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: Narong.kulnides@gmail.com

บทคัดย่อ

การทำร้ายร่างกายนี้ถือเป็นคดีอาญาซึ่งการสอบสวนทางคดีอาญาเป็นกลไกที่ทำให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียหายและผู้ต้องหา เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นหน่วยงานแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือพนักงานสอบสวนที่จะต้องเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานทางคดี ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีมีความจำเป็นอย่างมาก จากการสังเคราะห์เอกสาร พบว่ากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีจะต้องอาศัยข้อมูลจาก 1. ด้านการรับแจ้งเหตุ 2. ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุทางคดีทำร้ายร่างกาย 3. ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย 4. ด้านการสอบสวนพยานทางคดีทำร้ายร่างกาย และ 5. ด้านการทำสำนวนทางคดีทำร้าย โดยทุกด้านต่างมีความเชื่อมโยงกัน วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือเพื่อเป็นรูปแบบในการทำงานของพนักงานสอบสวนให้สามารถรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายได้อย่างรวดเร็ว ครบถ้วนและถูกต้องตามกฎหมาย

คำสำคัญ: พนักงานสอบสวน ; ทำร้ายร่างกาย ; พยานหลักฐาน

Abstract

Physical Injury is the part of criminal case. The criminal case is a mechanism of providing a justice to suffer and offender. Inquiry officer is the most important role on evidence collection when a crime is occurred. The evidence of collection process is very necessary for all criminal cases. From the document synthesis showed that The evidence of collection process its depends on the vary information: notification, Physical crime scene investigation, evidence collection, inquiry and document noted. The objective of this research is to administrative the pattern of evidence collection on Physical Injury case easily.

Keyword: Inquiry official, physical injury, evidence

บทนำ

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมไทยมีมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรณี การทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการทุบตี หรือการใช้อาวุธ ที่ส่งผลให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ พุพพลภาพ พิกการ หรือถึงขั้นเสียชีวิตทั้งยังส่งผลต่อสภาพจิตใจ และทรัพย์สิน การทำร้ายร่างกายถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและผิดกฎหมาย เกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น การดื่มสุรา ยาเสพติด ความคึกคะนอง พฤติกรรมเลียนแบบ ความเชื่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จากสถิติความผิดในคดีอาญาที่สำคัญของกองบัญชาการตำรวจนครบาลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558 คดีทำร้ายร่างกายมีการรับแจ้งจำนวน 3,593 คดี ซึ่งเป็นคดีที่มีการรับแจ้งสูงที่สุด (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2558) หลายหน่วยงานได้พยายามรณรงค์กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการใช้ความรุนแรง แต่ก็ยังคงมีการใช้ความรุนแรงปรากฏให้เห็น เช่น กรณีนักเรียนหรือนักศึกษาต่างสถาบันยกพวกตีกัน หรือล่าสุดกรณีผู้เสียหายถูกทำร้ายร่างกายในสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง ข่าวนักศึกษาทำร้ายร่างกายกันโดยฝ่ายหนึ่งใช้ของร้อนสาดใส่แก้อีกฝ่าย ทั้งหมดนี้เป็นการทำร้ายร่างกาย ที่เมื่อเกิดเหตุขึ้น กระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนมีหน้าที่หาข้อเท็จจริงว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เวลาเท่าไร ประสงค์ต่อสิ่งใด ถ้าหากในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนมีข้อผิดพลาดอาจส่งผลให้ไม่สามารถหาผู้กระทำความผิดตัวจริงได้

การทำร้ายร่างกายนี้ถือเป็นคดีอาญาซึ่งการสอบสวนทางคดีอาญาเป็นกลไกที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นหน่วยงานแรกที่มีความสำคัญที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในความผิดก็คือพนักงานสอบสวนนั่นเอง การใช้อำนาจการสอบสวนตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้พนักงานสอบสวน จึงต้องปฏิบัติภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัด พนักงานสอบสวนต้องวางตัวเป็นกลาง และต้องดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถทำได้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหายและผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนต้องเป็นผู้ค้นหาความจริงเป็นผู้ให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ดังจะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าพนักงานสอบสวนปฏิเสธความถูกต้อง ซอบธรรม และความรวดเร็วในการสอบสวน การปฏิบัติตามกระบวนการสอบสวนที่ล่าช้าก็เท่ากับเป็นการปฏิเสธความยุติธรรม ซึ่งข้อเท็จจริงนั้นหากการสอบสวนที่กระทำด้วยความล่าช้า ร่องรอยและพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุอาจลบลื่อน ถูกยกย้าย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายได้ และประการสำคัญเพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายหรือพยานอาจหลงลืมการจดจำเหตุการณ์ในขณะเกิดเหตุอันจะเป็นผลต่อการบิดเบือนหรือคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงซึ่งทำให้เสียหายแก่คดีได้ พนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานทางคดีให้เกิดความรอบครอบมากที่สุดเพื่อไม่ให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยจากประชาชน

ตามกระบวนการยุติธรรม ได้มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 133 ทวิ รองรับในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่เกิดเหตุจะต้องเป็นผู้รวบรวมข้อมูลทางคดี ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมหลักฐานทางคดี พนักงานสอบสวนมีบทบาทอย่างมากไม่ว่าจะเป็น การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การสอบปากคำผู้ต้องสงสัย การสอบปากคำเหยื่อ และในคดีทำร้ายร่างกายต้องทำงานร่วมกับแพทย์ผู้ทำการตรวจร่างกายผู้ต้องสงสัยการตรวจร่างกายเหยื่อและทำงานร่วมกับจิตวิทยาการ เพราะถ้าหากพนักงานสอบสวนขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตามกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดที่จะส่งผลกระทบต่อในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสอบปากคำพยานที่ไม่เพียงพอเมื่อเข้าสู่ชั้นพิจารณาของศาลอาจเป็นเหตุให้ศาลต้องยกฟ้องเนื่องจากไม่ครบองค์ประกอบของความผิด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาถึงขั้นตอนและกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนโดยคัดเลือกพื้นที่กรณีศึกษาในพื้นที่ของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ซึ่งสังกัดในกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่มีสถิติคดีการทำร้ายร่างกายสูงและเป็นพื้นที่ที่สถานบันเทิงมากมายที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการทำร้ายร่างกาย ผู้วิจัยต้องการทราบถึงกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทั้ง 9 สถานี รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เพื่อพนักงานสอบสวนสามารถเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ สอบปากคำพยานได้อย่างรวดเร็วครบถ้วน ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดและให้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานี ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายที่อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพเก็บวัตถุพยานของพนักงานสอบสวนที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานี ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือพนักงานสอบสวนจากทั้ง 9 สถานีในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สน.พญาไท สน.ดินแดง สน.สามเสน สน.ชนะสงคราม สน.ห้วยขวาง สน.มักกะสัน สน.บางโพ สน.ดุสิต และสน.นางเลิ้ง จากการตรวจสอบข้อมูลทั้ง 9 สถานีมีประชากรที่ครองตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวนจำนวนทั้งหมด 120 คน โดยตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกนพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 92 ราย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน ตามกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานคดีทำร้ายร่างกาย ของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 กรุงเทพฯ ดังนี้

- การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยให้พนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานีของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทำการตอบแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยทำการรวบรวมเพื่อทำการวิเคราะห์
- สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บข้อมูลของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานีในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

ทฤษฎีการสอบสวน

จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช (2550)ทฤษฎีการสอบสวน หมายถึง การนำหลักค้นหาความจริงและหลักเหตุผลมาใช้เป็นหลักแนวคิดในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นความจริงและถูกต้อง อันจะทำให้

เกิดความยุติธรรมตามความเป็นจริง โดยทฤษฎีการสอบสวนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ทฤษฎีหลักค้นหาความจริง ทฤษฎีหลักเหตุผล และระบบเทคนิค

ทฤษฎีหลักค้นหาความจริง หมายความว่า การค้นหาข้อเท็จจริงหรือหลักฐานของคดี เพื่อให้ได้ข้อยุติตามความเป็นจริง ซึ่งไม่ว่าข้อเท็จจริงหรือหลักฐานนั้นจะเป็นผลดีหรือผลร้ายของผู้ถูกกล่าวหาก็ตาม เจ้าพนักงานก็ต้องค้นหาเข้ามาในคดีเพื่อพิสูจน์ความจริงให้ได้ ทฤษฎีหลักค้นหาความจริงนั้นแบ่งออกได้ 6 กรณี ได้แก่ การฟังความทุกฝ่าย การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้ละเอียด การตรวจพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ การจัดให้พยานหรือผู้เสียหายทำการชี้ตัวผู้ต้องหาในทันที และการใช้วิธีการสืบสวนก่อนการกระทำความผิดเกิดขึ้น

ทฤษฎีหลักเหตุผล หมายความว่า ความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันของพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยยึดถึงเหตุผลและความเชื่อมโยงสอดคล้องกับของพยานนั้น ๆ ด้วยว่าจะเป็พยานหลักฐานที่มีมูลความจริงและสามารถรับฟังได้อย่างแน่นอนทฤษฎีหลักเหตุผลมีสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาซึ่งน้ำหนักหรือพิเคราะห์พยานหลักฐานในคดีที่ได้มา นั้นแบ่งออกเป็น 3 กรณี ได้แก่ เหตุผลธรรมดา หมายความว่า เหตุผลธรรมดาทั่ว ๆ ไปซึ่งวิญญูชนหรือบุคคลทั่วไป ย่อมรู้และเข้าใจในสิ่งนั้นหรือเหตุผลนั้น ๆ ได้ โดยไม่ต้องมีความรู้หรือความชำนาญเป็นพิเศษอย่างใดก็รู้หรือเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ ได้เหตุผลทางวิทยาการ หมายความว่า เหตุผลในหลักวิทยาการหรือวิทยาศาสตร์ซึ่งบุคคลธรรมดาไม่สามารถให้ความเห็นได้ จะให้เหตุผลหรือความเห็นได้ก็เฉพาะผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ (ผู้ชำนาญการพิเศษ) เป็นผู้ให้ความเห็นเท่านั้น และเหตุผลทางจิตวิทยา หมายความว่า เหตุผลที่อาศัยความพินิจพิเคราะห์ทางจิตวิทยา ซึ่งต้องมองถึงภาวะแห่งจิตใจของบุคคลเข้ามาช่วยในการกลั่นกรองมูลคดีและซึ่งน้ำหนักคำพยาน

ระบบเทคนิคเทคนิคเป็นการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน พนักงานสอบสวนจะต้องนำมาเป็นแนวคิดในการปฏิบัติงานซึ่งก็จะทำให้พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการวางแผนการสอบสวนได้อย่างถูกต้อง ว่าจะต้องดำเนินการในการสอบสวนต่อไปอย่างไร ในพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มานั้นโดยแท้จริงแล้วพนักงานสอบสวนก็ต้องปฏิบัติงานภายในกรอบหรือขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้

แนวคิดที่เกี่ยวกับพยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิดเกิดขึ้น บอกได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด และสามารถเชื่อมโยงผู้กระทำผิดเข้ากับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ พยานหลักฐานจึงประกอบไปด้วย พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ

พยานบุคคล หมายถึง ถ้อยคำของบุคคลผู้รู้เห็นเหตุการณ์จะให้ถ้อยคำของบุคคลนั้นโดยตรงหรือผ่านล่ามหรือกิริยาอาการของคนใบ้ที่แสดงความหมายก็ได้มีข้อพิจารณาในการรับฟังพยานบุคคล

พยานเอกสาร คือ ข้อความที่บันทึกไว้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด และไม่ว่าจะบันทึกในวัสดุใดที่สามารถสื่อหรือแสดงความหมายของสิ่งที่บันทึกไว้ให้ศาลเข้าใจได้ ข้อความนั้นจะเป็น ตัวอักษร ตัวเลข เครื่องหมาย สัญลักษณ์ จะเกิดขึ้นด้วยการเขียน พิมพ์ แกะสลัก และจะทำลงบนกระดาษ ผ้า ผืนหนัง ก้อนหิน ไม้ โลหะก็ได้ทั้งสิ้นขอเพียงแต่เสนอพยานนั้นเพื่อสื่อความหมายที่บันทึกอยู่ในพยานชิ้นนั้น

พยานวัตถุ คือ พยานหลักฐานเชิงวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวกับคดีและพบในสถานที่เกิดเหตุพยานวัตถุสามารถเป็นอะไรก็ได้ พยานญาติที่เห็นได้ง่ายและมีการนำสืบอยู่เสมอก็คือของกลางในคดีรวมไปถึง “สาริตพยาน” คือ พยานหลักฐานที่มีได้เกี่ยวข้องกับคดีโดยตรงแต่นำมาแสดงเป็นแบบอย่างหรืออธิบายเรื่องราวต่อศาล

คุณค่าของพยานหลักฐาน คือพยานหลักฐานที่แสวงหามาได้ตั้งนั้น นอกจากเป็นพยานหลักฐานที่มีประสิทธิภาพในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแล้วยังเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบตามหลักนิติธรรม และเอื้อต่อกระบวนการยุติธรรม ได้แก่

- พยานหลักฐานที่ดีต้องสามารถพิสูจน์ความจริงได้ถูกต้อง หรือใกล้เคียงมากที่สุด
- พยานหลักฐานที่ดีจะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางมนุษยธรรม
- พยานหลักฐานที่ดีจะต้องเอื้อประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม (สมภพ เองสมบุญ, 2551)

กฎแห่งพยานหลักฐาน

- กฎข้อที่ 1 “การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ”
- กฎข้อที่ 2 “เก็บพยานหลักฐานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย”
- กฎข้อที่ 3 “กระทำการค้นหาและเก็บพยานหลักฐานอย่างเหมาะสม”
- กฎข้อที่ 4 “มีลูกโซ่การครอบครองพยานหลักฐานโดยตลอด” (สฤชต์ สืบพงษ์ศิริ, 2551)

วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานีสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของพนักงานสอบสวน อันได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายในระหว่างการเป็นพนักงานสอบสวน แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ประเด็นดังนี้

- 2.1 การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดี
- 2.2 ได้รับการดูงานด้านการเก็บข้อมูลหลักฐานทางคดี
- 2.3 การได้รับความรู้ ข้อมูลด้านการเก็บข้อมูลหลักฐาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นซึ่งจะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจและแบบให้คะแนน 1-5 คะแนนในเรื่องกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนแบบสอบถามจะมีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 43 ข้อ แบ่งเนื้อหาเป็น 5 ประเด็นดังนี้

- 3.1 การรับแจ้งเหตุ จำนวน 5 ข้อ
- 3.2 การตรวจสถานที่เกิดเหตุทางคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 10 ข้อ
- 3.3 การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 10 ข้อ
- 3.4 การสอบสวนพยานทางคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 13 ข้อ
- 3.5 การทำสำนวนทางคดีทำร้ายร่างกาย จำนวน 5 ข้อ

สำหรับข้อความในส่วนที่ 3 จะเป็นลักษณะแบบสอบถามปลายปิดและให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกได้เพียง 1 ข้อเท่านั้น คำถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 ทุกครั้ง	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4 บ่อยครั้ง	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3 บางครั้ง	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2 ไม่บ่อยครั้ง	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 ไม่เคยหมายครั้ง หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสุด
สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ยส่วนที่ 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best,1986,p.78) ซึ่งมี
เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.14-4.20	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย
การของพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้พนักงานสอบสวนได้แสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

เครื่องมือที่ใช้วิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ กระบวนการรวบรวม
พยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายโดยมีรายละเอียดและประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ขั้นตอนการจับแจ้งเหตุ
- 4.2 กระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย
- 4.3 ปัญหาของกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- 4.4 ยกตัวอย่างคดีทำร้ายร่างกายที่ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ
- 4.5 ยกตัวอย่างคดีทำร้ายร่างกายที่ปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จ
- 4.5 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย

ของหน่วยงานในประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดของพนักงานสอบสวนในสังกัด
กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 จำนวน 92 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้กำกับ (สอบสวน) หรือ
รองผู้กำกับ (สอบสวน) สถานีละ 1 รายผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียงทำการถอดออกมา
เป็นลายลักษณ์อักษรด้วยตนเองและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวกับตัวแปรตาม
โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งลักษณะของแบบสอบถาม
เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนำผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงระบบและนำข้อมูลที่ได้ มาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ทางทฤษฎีซึ่งเป็นข้อมูลปลายเปิดและผู้วิจัย
นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าร้อยละ และความถี่ เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ และระดับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระดับการปฏิบัติงานด้านกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวน

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาทางด้านกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ผู้วิจัยนำมาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% และปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า significance มากกว่า.05

บทสรุป

การศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย ของพนักงานสอบสวน-กรณีศึกษาพนักงานสอบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษากระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานี ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนโดยพิจารณาจาก อายุราชการ ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นพนักงานสอบสวน ตำแหน่ง ยศ สังกัดสถานีตำรวจ การได้รับการอบรมเสริมศักยภาพเกี่ยวกับพยานของพนักงานสอบสวน เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายโดยการสัมภาษณ์หาข้อมูลจากพนักงานสืบสวนสอบสวน ใน 5 ประเภท คือ 1. ด้านการรับแจ้งเหตุ 2. ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุทางคดีทำร้ายร่างกาย 3. ด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกาย 4. ด้านการสอบสวนพยานทางคดีทำร้ายร่างกาย และ 5. ด้านการทำสำนวนทางคดีทำร้าย และทราบถึงกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ทั้ง 9 สถานีรวมถึงปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนซึ่งข้อมูลดังกล่าวที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะเป็นโยชน์ต่อการพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ในการเก็บเก็บพยานในสถานที่เกิดเหตุ การสอบปากคำได้อย่างมีเทคนิค ถูกต้องแม่นยำ และใช้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีทำร้ายร่างกายต่อไป

รายการอ้างอิง

- กองบัญชาการตำรวจนครบาล.(2558). สถิติความผิดในคดีอาญาที่สำคัญ สืบค้นเมื่อ กันยายน 26, 2560 ,จาก <https://metro.police.go.th/>
- คณิต ฒ นคร. (2538) กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : นิติธรรมคลังปัญญา. (2554) พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 2542 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม, 2560 จาก <http://www.panyathai.or.th>
- จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช. (2545). คำอภิปรายประมวลวิธีพิจารณาความอาญา (ภาค1-2) กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร
- จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช. (2550). หลักและทฤษฎีการสอบสวน (พิมพ์ครั้งที่ 3,แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร

- ฉลอง สนใจ,พลตำรวจโท. (2551). คู่มือพนักงานสอบสวนตำรวจภูธรภาค 1 สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 27, 2560 ,จาก www.singburi.police.go.th/law/25pdf
- ประชา พรหมนอก. (2514) บันทึกข้อความ กรมตำรวจ ที่ มท.0606.6/527. เรื่องการปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 27, 2560, จาก www.rongkham.kalasin.police.go.th
- แพทย์หญิงณัฐสินี อธินาถรัตน์พงศ์ และคณะ. (2557).การทำร้ายร่างกายในเด็ก. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 27,2560, จาก<http://www.wangkarnpat.com/riewpat.php?id=294#.WXV1-YiGPIU>
- วัฒนา กฤตยโชติ.(2518).เอกสารประกอบการสอนวิชาสอบสวน.(อ้างถึงใน ร้อยตำรวจโท กฤตศิลป์ พูนพลกุล, 2556)
- วิชาญ จำปีศรี. (2541) การสืบสวน-สอบสวน. กรุงเทพฯ : สุทรไพศาล
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์.การแปลผลจากบาดแผล,สารจากศิริราช, 2508;17:25-31
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์.นิติเวชสาธก-ฉบับกฎหมายกับเวชปฏิบัติโครงการตำรวจศิริราช กทม 2530
- สภาพนายความ.(2550). สิทธิมนุษยชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 [ออนไลน์].เข้าถึงเมื่อ 26 พฤษภาคม 2560 จาก www.statelessperson.com/www.
- สมภพ เองสมบุญ, พันตำรวจโท. (2551).การตรวจสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น.นคปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.(2529).กรุงเทพฯ:เนติบัณฑิตยสภา.สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 27,2560,จาก<https://koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=Provider>,
- สฤกษ์ดี สืบพงศ์ศิริ,พันตำรวจโท.(2546). “ความรู้และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งต่อการป้องกันรักษาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวินย์ สุมาวงศ์. (2540).คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์,สิทธิของพยาน. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 27,2560, จาก<https://koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=an:366838>